

ปัญหากฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณี

ผู้กระทำความผิดที่ติดเชื้อเอชไอวี¹

สุริยาฉาย ชฎิลาลัย²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดที่ติดเชื้อเอชไอวีของประเทศไทย ก็ยังไม่ได้มีมาตรการทางกฎหมายอาญาในการกำหนดเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ เมื่อเป็นโรคร้ายแรงที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ การเฝ้าระวังหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสเอชไอวี จึงมีปัญหามกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีเชื้อเอชไอวี ขอมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าถึงแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางเพศที่มีขึ้นอยู่เป็นประจำทุกวัน นับตั้งแต่มีรายงานผู้ป่วยโรคเอดส์รายแรกในประเทศไทย เมื่อ 28 ปีที่แล้ว ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ประมาณ 1.1 ล้านราย โดยเสียชีวิตไปแล้วประมาณ 6 แสนราย และยังมีชีวิตอยู่อีกประมาณ 5 แสนราย ในจำนวนนี้รู้ตัวว่าติดเชื้อและเข้ารับการรักษาประมาณ 2 แสนราย แต่อีก 3 แสนราย ไม่รู้ตัวและไม่ได้เข้ารับการรักษา ซึ่งหมายถึง ในจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวี 10 ราย 4 ราย จะทราบว่าตนเองติดเชื้อ ส่วนอีก 6 ราย จะไม่ทราบ ซึ่งคนในกลุ่มหลังนี้เองที่จะแพร่เชื้อให้คนอื่นต่อไปอีกเรื่อย ๆ นอกจากจำนวนผู้ป่วยสะสม ประเทศไทยยังพบผู้ติดเชือรายเอชไอวีใหม่อีกปีละประมาณ 12,000 ราย อย่างไรก็ตาม ถือว่าเป็นตัวเลขที่ลดลงมากจากในช่วงแรกที่มีการระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทย โดยในช่วงแรกประเทศไทยพบผู้ติดเชือรายใหม่ถึง 1 แสนรายต่อปีสำหรับผู้ติดเชื้อรายใหม่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่นนักรักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มชายรักชาย และกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน โดยกลุ่มวัยรุ่นที่ติดเอชไอวี มักจะเริ่มติดเชื้อในช่วงอายุ 13-15 ปี ซึ่งกว่าจะแสดงอาการป่วยของโรคเอดส์เต็มขั้น ต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 7 ปี หมายถึง ผู้ติดเชือก่อนหน้านี้จะแสดงอาการเมื่ออายุ 20-22 ปี ซึ่งกำลังจะเข้าสู่ช่วงวัยทำงานแล้ว ซึ่งจากผู้ที่ติดเชื้อแล้วไปรู้ตัวนี้เองที่อาจจะแพร่เชื้อได้โดยการกระทำความผิดทางเพศ ซึ่งอาจจะทำให้ผู้บริสุทธิ์ที่ตกเป็นเหยื่อต้องรับเชื้อต่อโดยที่ถูกผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่กระทำความผิด ในกฎหมายความผิดทางเพศจะเห็นว่ายังไม่มีมาตรการทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับความผิดทางใดที่ใช้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดที่ติดเชื้อเอชไอวี จึงถือว่าเป็นปัญหาทางกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญาที่ยังไม่มีการแก้ไข

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัญหากฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ดุพร วงศ์ทองสรรค์ และ รองศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชานิติศาสตรมหาบัณฑิต) จังหวัดขอนแก่น คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาค้นคว้า การศึกษาอิสระฉบับนี้จึงจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ชื่อเรื่องปัญหากฎหมาย ความผิดเกี่ยวกับเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดที่ติดเชื้อเอชไอวี ผู้ศึกษาได้พบประเด็นปัญหา 4 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาสิทธิของผู้เสียหายในการขอตรวจเลือดผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมาย-วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 ซึ่งบัญญัติว่า “มาตรา 131/1 ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้การบังคับตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวีของผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี ขัดกับหลักการของการเคารพสิทธิผู้ติดเชื้อเอชไอวี และก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ เนื่องจากเมื่อมีการตรวจพบเชื้อเอชไอวี อาจทำให้บุคคลดังกล่าวถูกจำกัดสิทธิ หรือถูกกีดกันในการเข้าเรียน หรือเข้าทำงานได้ ฉะนั้น การตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี เป็นสิทธิส่วนบุคคลที่จะเลือกตรวจหรือไม่ตรวจก็ได้ หากผู้ตรวจสมัครใจที่จะไปตรวจด้วยตัวเอง จะต้องมีความพร้อมทางด้านจิตใจก่อน และผู้ให้การตรวจจะต้องมีบริการให้คำปรึกษาด้วย แต่เมื่อเป็นโรคติดต่อร้ายแรงและอาจจะเป็นภัยต่อสังคม ก็ควรจะดำเนินการบังคับตรวจต่อไปโดยบัญญัติขึ้นมาเป็นกฎหมายในแนวทางที่ไม่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสามารถยกบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลได้ และผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการถูก ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือ ช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติเงื่อนไขการใช้สิทธิและเสรีภาพการใช้สิทธิและเสรีภาพของแต่ละบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไข โดยไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และในปัจจุบันก็ยังไม่มีการกำหนดให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวี จะต้องถูกบังคับให้ตรวจเป็นพิเศษมากกว่าคนอื่น ๆ โดยทั่วไป

ประเด็นที่สอง ปัญหาสถานที่ในการสอบสวนซึ่งควรแยกเป็นสัดส่วน และการปกปิดชื่อของผู้เสียหายและญาติของผู้เสียหายในขณะที่ทำการสอบสวนหรือดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศด้วยการจัดสถานที่สอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่เหมาะสมให้กับผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดหลังจากได้รับเชื้อ ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาในหมวดความผิดเกี่ยวกับเพศก็ยังไม่มีการกำหนดการจัดสถานที่ในการสอบสวนซึ่งควรแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมให้กับผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดหลังจากได้รับเชื้อตามกฎหมาย ชื่อของผู้เสียหายรวมทั้งที่อยู่ของญาติผู้เสียหายก็ควรได้รับการปกปิดด้วยเพื่อให้เกิดการกระทบต่อสิทธิของผู้เสียหายหรือญาติของผู้เสียหายน้อยที่สุด แต่กฎหมายของประเทศไทยก็ยังไม่มีการ โดยเฉพาะที่จะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปกปิดชื่อของผู้เสียหายและญาติของผู้เสียหายในขณะที่ทำการสอบสวนหรือดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อเอชไอวี ด้วยของผู้ป่วยเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับและปฏิบัติกันมาอย่างเคร่งครัดต่อเนื่องและค่อนข้างมีลักษณะเดียวกันในทุกประเทศทั่วโลก แต่ในประเทศไทยเมื่อมีการสอบสวนผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิด

เกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวีก็ยังไม่มีการแยกเป็นสัดส่วน ทั้งที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง แต่กลับไม่มีบทบัญญัติกฎหมายจัดสถานที่ในการสอบสวนสำหรับผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี ทำให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี เกิดมีการกระทำความผิดขึ้นก็จะต้องสอบสวนอยู่ในห้องสอบสวนทั่วไป อันทำให้อาจจะเกิดปัญหาทางกฎหมายในวิธีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมได้ อาจจะแตกต่างกันบ้างในส่วนของกฎหมายที่บัญญัติข้อยกเว้นต่าง ๆ ซึ่งทำให้แพทย์สามารถเปิดเผยข้อมูลของผู้ป่วยได้การกล่าวถึงข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลในกฎหมาย และกฎหมายได้รับรองว่าข้อมูลดังกล่าวมีสถานะเป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะเปิดเผยมิได้ และยังได้บัญญัติถึงข้อยกเว้นกรณีที่ผู้ให้บริการด้านสุขภาพอาจเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ คือ ต้องได้รับความยินยอมหรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่กฎหมายมาตราดังกล่าวยังคงอ้างว่ามีปัญหาในการตีความและการปรับใช้

ประเด็นที่สาม ปัญหาสิทธิของผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความเสี่ยงว่าผู้กระทำความผิดจะติดเชื้อเอชไอวีในการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน ที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี มีสิทธิร้องขอให้มีนักจิตวิทยาหรือบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ ซึ่งกฎหมายมีเพียงบัญญัติไว้กรณีที่ผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เท่านั้นที่มีสิทธิร้องขอให้มีส่วนร่วมฟังการสอบสวนด้วย ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคได้ เนื่องจากผู้เสียหายที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี จากการกระทำความผิดทางเพศย่อมอยู่ในสภาพจิตใจที่ไม่ปกติจึงควรจะมีผู้ดูแลโดยถูกต้องและควรมีผู้ที่จะต้องเข้าร่วมฟังการสอบสวนด้วย แต่เมื่อกฎหมายไม่ได้ให้วิธีการไว้โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งเป็นการกระทำความผิดที่ทำให้เกิดสภาพจิตใจที่ไม่ปกติแม้จะมีอายุเกินกว่า 18 ปี ก็ควรที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามมาตรา 133 ทวิ ด้วย

ประเด็นที่สี่ ปัญหาเกี่ยวกับการเพิ่มโทษผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีแล้วไปกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศกรณีของการเพิ่มโทษผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีแล้วไปกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ทั้งที่การแพร่เชื้อ ย่อมถือว่าเป็นภัยสังคมอย่างร้ายแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่เชื้อโดยผ่านการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่ได้เห็นปัญหาในสังคม เพราะในบางครั้งการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศก็อาจเกิดจากผู้กระทำความผิดมีความผิดปกติทางจิตใจจนมุ่งการกระทำความผิดไปที่การแพร่เชื้อเอชไอวี ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ร้ายแรงและ เป็นภัยต่อสังคมอย่างยิ่งบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำซ้ำเราตามธรรมชาติ และปรับปรุงบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลซึ่งถูกกระทำทางเพศกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาปัญหากฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดที่ติดเชื้อเอชไอวี จึงได้ข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาสิทธิของผู้เสียหายในการขอตรวจเลือดผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 เดิมบัญญัติ

ว่า “มาตรา 131/1 ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง ตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้”

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง จำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่งสารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็น และสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น และผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่า ข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้น แล้วแต่กรณี

คำใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ตามมาตรานี้ ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี กำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

แก้ไขเพิ่มเติมว่า “แต่ในกรณีของผู้ที่ต้องสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดน่าจะมีความเสี่ยงที่จะมีเชื้อเอชไอวี การตรวจหาเชื้อเอชไอวีผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยให้พนักงานสอบสวนสอบสวน มีอำนาจบังคับให้บุคคลดังกล่าวเข้ารับการตรวจหาเชื้อเอชไอวี แม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่ยินยอมก็ตาม โดยทำการสอบสวนการผู้กระทำความผิดทางเพศหรือความผิดที่ใช้ในรูปแบบที่ที่กำหนดอย่างเหมาะสมตามหลักทางการแพทย์กับผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อใช้ประกอบการสอบสวนและพิจารณาของศาล

2. ปัญหาสถานที่ในการสอบสวนซึ่งควรแยกเป็นสัดส่วน และการปกปิดชื่อของผู้เสียหายและญาติของผู้เสียหายในขณะที่ทำการสอบสวนหรือดำเนินคดีอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศด้วย เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยเพิ่มเติมเนื้อความต่อไปนี้เป็นมาตรา 131/3 บัญญัติว่า “การดำเนินการในการสอบสวนและการตรวจร่างกายของผู้ที่ทำการการทดสอบหาเชื้อเอชไอวีตั้งแต่หนึ่งรายการขึ้นไปตามที่จำเป็นโดยมีเหตุผลที่จำเป็นสำหรับผู้ที่ถูกกล่าวหาและการเปิดเผยผลการทดสอบเอชไอวีจะต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบเท่านั้นที่มีสิทธิทราบผลการตรวจและใช้ผลการตรวจสำหรับการการพิจารณาคดีอื่นใดของศาลและผลการตรวจเชื้อของผู้กระทำความผิดที่ถูกกล่าวหาจะยังไม่แจ้งไปยังผู้ที่เข้ารับการตรวจทันทีจนกว่าจะมีการตรวจสอบอีกครั้งโดยผู้เชี่ยวชาญ และจะปิดเป็นความลับและมีการรายงานส่วนของการตรวจสอบนี้ต่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรืออัยการ

เจ้าของสำนวนในคดี และจะต้องจัดสถานที่สำหรับตรวจสอบหาเชื้อเอชไอวีอย่างเหมาะสมตามหลักทางการแพทย์ที่เหมาะสมและพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการสามารถบังคับให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่ติดเชื้อเอชไอวี จะต้องตรวจหาเชื้อเป็นการเฉพาะได้เมื่อมีเหตุจำเป็น โดยจะต้องปกปิดชื่อและสถานที่สำหรับตรวจหาเชื้อไว้เป็นความลับ”

3. ปัญหาสิทธิของผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความเสี่ยงว่าผู้กระทำความผิดจะติดเชื้อเอชไอวี ในการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนที่มีอายุเกินกว่า 18 ปี มีสิทธิร้องขอให้มีนักจิตวิทยาหรือนักจิตวิทยาคลินิกที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ

เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ

เดิมบัญญัติว่า “ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดฐานกรรโชก ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนหนึ่งในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามปากคำเด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่งด้วย

นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือพนักงานอัยการที่เข้าร่วมในการถามปากคำอาจถูกผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กดั่งรังเกียจได้ หากมีกรณีดังกล่าวให้เปลี่ยนตัวผู้นั้น

ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 139 การถามปากคำเด็กตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำดังกล่าวซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำพร้อมกันได้ ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กโดยมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่งอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอนักบุคคลอื่น

ไว้ในสำนวนการสอบสวน และมีให้ถือว่าการถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กในกรณีดังกล่าวที่ได้กระทำไปแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

แก้ไขเพิ่มเติมว่า “หรือความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความเสี่ยงว่าผู้กระทำความผิดจะคิดเชื่อเอชไอวีในการสอบสวนหรือผู้เสียหายจากกรณีที่ถูกผู้กระทำความผิดจะคิดเชื่อเอชไอวีบุคคลดังกล่าวแม้จะมีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์แล้วก็มีสิทธิร้องขอให้พนักงานจิตวิทยาหรือบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนได้”

4. ปัญหาเกี่ยวกับการเพิ่มโทษผู้ที่คิดเชื่อเอชไอวีแล้วไปกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาโดยให้เพิ่มมาตราต่อไปนี้ เป็นมาตรา 285/3 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี มาตรา 278 หรือ มาตรา 279 ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีเชื้อเอชไอวีอยู่แล้วก่อนการกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

เอกสารอ้างอิง

กรมการแพทย์ ศูนย์ป้องกันโรค. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเอชไอวีและเอดส์. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข, 2560.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ภราดร ภคพัฒน์. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการลงโทษ. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.